

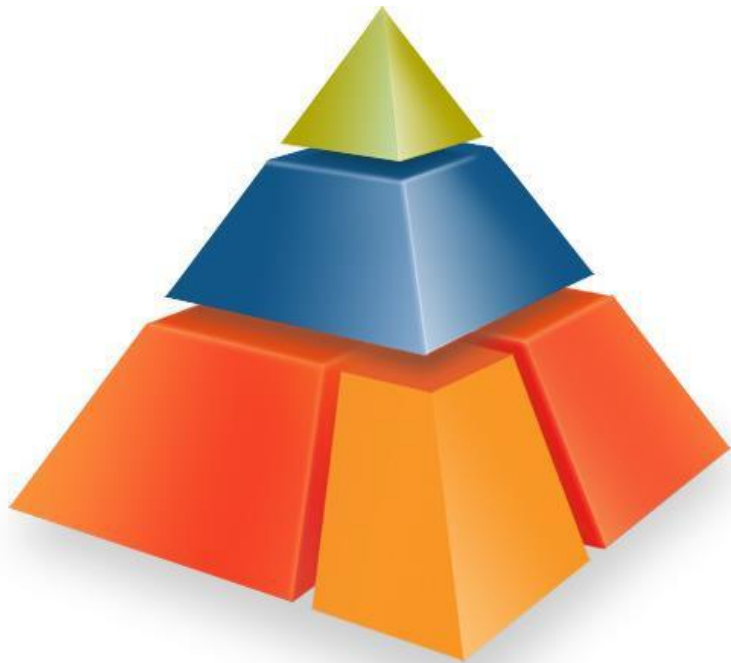
Vad är.....

- Ingen försäljning – Bara fakta
- www.gilladinekonomi.se

Pensionen – en allt större del av livet

Eventuell privat pension

Tjänstepension/Avtalspension

Allmän pension

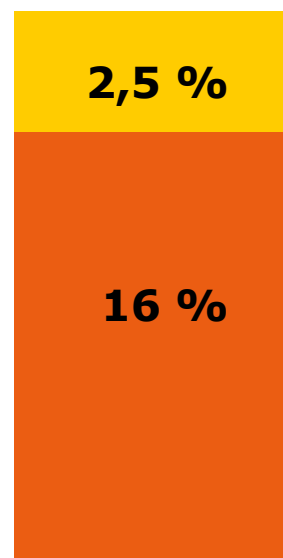
- Inkomstpension
- Premiépension

Vad ger allmän pension?

- Föräldrapenning
- Arbetslöshetsersättning
- Sjuk- eller Lön
- Sjukpenning
- aktivitetsersättning
- Aktivitetsstöd
- Barnår
- Studier
- Pliktjänstgöring

18,5 %

Du väljer fonder för din premiepension

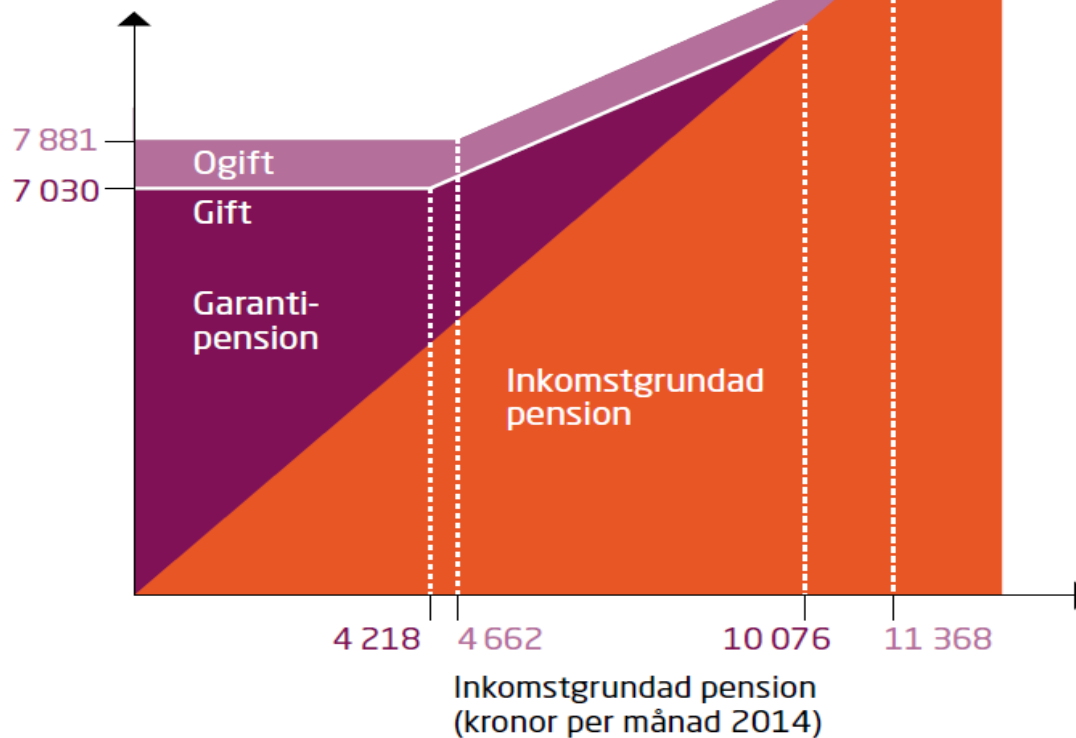
Staten förvaltar din inkomstpension

- Tak för intjänande 2015 = cirka 39 000 kr/mån

Garantipensionen fyller ut

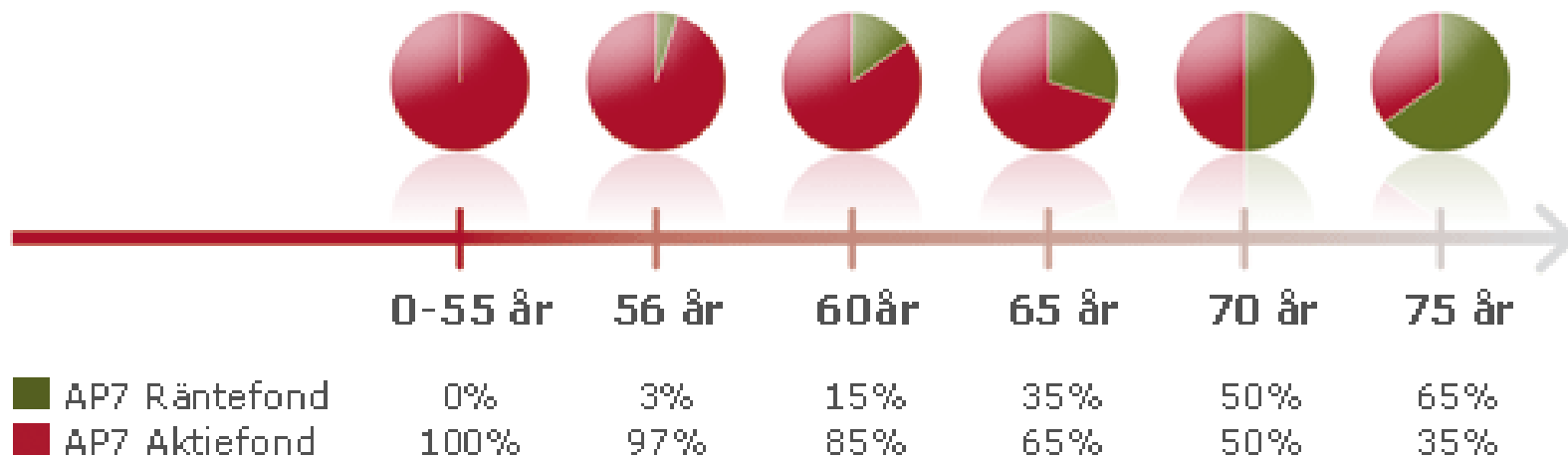

Inkomstgrundad pension
+ garantipension
(kronor per månad 2014)

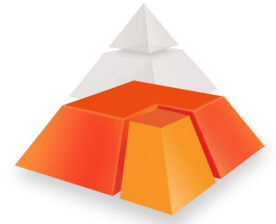

AP7 Såfa- om du inte väljer

Ge bort premiepensionen

- Bara till make/maka
- Görs i förskott
- Bytt är bytt
- "Kostar" 6 procent
- Ge bort i 30 år = 3000 kr

Pensionen från jobbet - tjänstepension

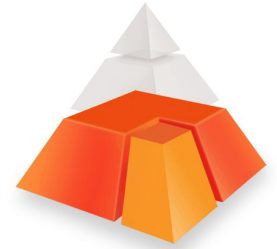

De flest anställda har en tjänstepension, oftast kollektivavtalad. Högre andel tjänstepension på hög inkomst. (7,5 IBB=

Lön	Tjänstepension
25 000	1125
30 000	1350
45 000	1634+ 2610=4 244
60 000	1634+ 6 900=8 534

Skillnader och likheter

- **Allmän pension** – politikerna bestämmer
 - Kan inte ärvas – betalas ut hela livet, samma var du än jobbar
 - Du väljer till din premiepension.
-
- **Tjänstepension** – avtalas på arbetsmarknaden
 - Du gör val – eller har en förmånsbestämd pension.
 - Kan ärvas, kan tas ut på kortare tid, olika avtal i olika jobb, finns inte på alla jobb.
-
- Sammanlagt ungefär 25 kr per 100-lapp du tjänar

Alla år räknas

Det här kan göra att din pension blir lägre än du tänkt.

Sent inträde på arbetsmarknaden

Många år med deltid- i synnerhet om du jobbar deltid även efter småbarnsåren

Arbete/studier i andra länder om pensionerna är lägre

Dålig löneutveckling – t ex om du jobbar deltid

Låg värdeutveckling på pensionspengarna

Tidigt uttag

Skydd för småbarnsföräldrar

- **I den allmänna pensionen**
- Barnsårsrätt – automatiskt mer pengar till den som har barn under fyra år och som tjänar minst i familjen.
- **I kollektivavtalad tjänstepension**
- Extra inbetalningar när du är föräldraledig, även ibland längre tid än så. Bra att kolla sitt eget avtal.

Om du vill kan du spara mer...

Avdragsrätten försvinner för privat pensionssparande

Amortera

+ billigt - inte så bra tillväxt

Investeringsparkonto

+ billigt, enkelt – spara med risk

Kapitalförsäkring

+ välj förmånstagare, enkelt – dyrt, inlåst

Behöver jag spara till min pension ?

- Kolla först vad du får i pension
- Se om du kan vara berättigad till extra stöd
- Fundera på vad du kommer att göra av med
- Provpensionera dig och kolla om det stämmer

Vad får jag i månaden? Kolla på Minpension.se

- Minpension.se är **pensionsportalen** för alla som tjänar in till pension i Sverige.
- På Minpension.se kan du se **hela din pension**.
- Det är **gratis** att använda Minpension.se.
- Minpension.se är ett **oberoende** samarbete mellan staten och pensionsbolagen.
- Du hittar Minpension.se på flera pensionsbolags internetkontor och på Pensionsmyndighetens webb.

minpension.se

En kod i årets orange kuvert

PENSIONS MYNDIGHETEN

Se hela din pension på webben
Öppna och se hur du gör

Demo1
"År" 123 45

PENSIONS MYNDIGHETEN

Årsbesked 2014

Din allmänna pension

Så här mycket får du enligt vår prognos i allmän pension per månad, före skatt. Beloppet kan variera beroende på när du väljer att gå i pension.

65 år	65 år	68 år 3 mån	70 år
10 900 kr	13 100 kr	16 000 kr	18 500 kr

Har du pension från flera håll?

Förutom allmän pension från staten har de flesta även en tjänstepension från sin arbetsgivare. En del har också ett privat pensionsparande.

- Allmän pension
- + Tjänstepension
- + Privat pensionsparande

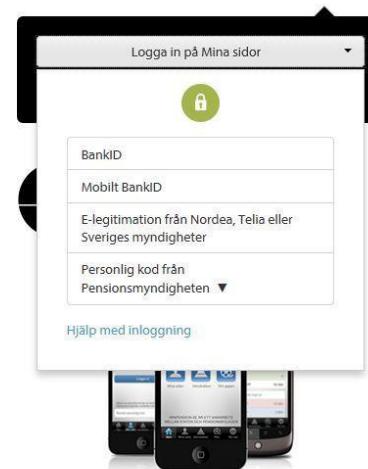
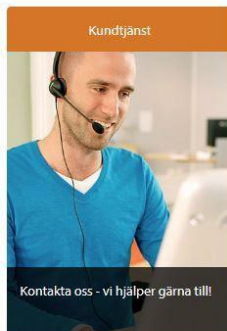
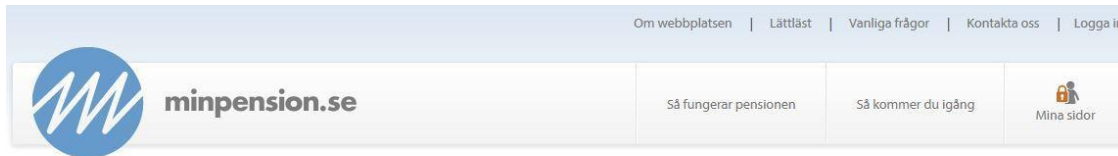
Hela pensionen

Logga in och se hela din pension på www.pensionsmyndigheten.se/B3

Använd e-legitimation eller din personliga kod **27346**

Här hittar du din personliga kod!

Inloggning med Bank ID, Mobilt Bank ID, e- legitimation eller med Pensionsmyndighetens personliga kod

Ladda ner vår mobilapp!

Välkommen Lena KAP-KL

Här kan du få en samlad bild av din intjänade pension och göra en personlig pensionsprognos.

A

Under stegen [Allmän pension](#), [Tjänstepension](#) och [Privat pension](#) ovan kan du se samlade uppgifter om vad du hittills tjänat in till din pension.

i Insamling av pensionsuppgifter klar

Dina pensionsuppgifter uppdateras årligen.

Om du nyligen bytt jobb eller ändrat dina försäkringar kan du begära en ny uppdatering.

Uppdatera nu

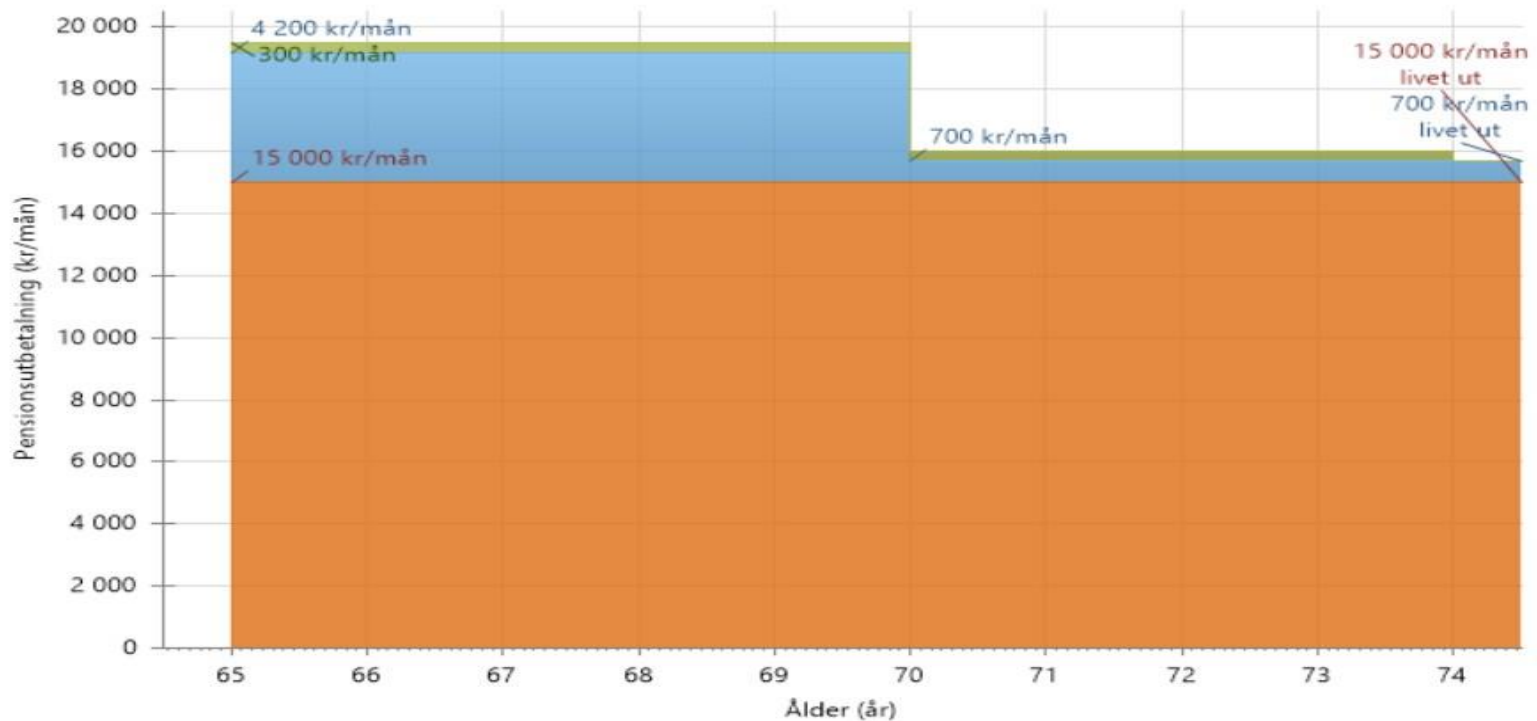
B

Om du saknar uppgift om en eller flera försäkringar under stegen [Tjänstepension](#) och [Privat pension](#) ovan kan du själv mata in dessa. De inmatade uppgifterna tas sedan med i din pensionsprognos.

Pensionsprognosen som diagram

- Visa som diagram
- Visa beräknad slutlön
- Visa brytpunkt för statlig skatt
- Visa brytpunkt för värnskatt
- Visa belopp
- Visa som tabell
- Visa utbetalningsperioder som ålder
- Visa utbetalningsperioder som kalendertid
- Visa detaljer för samtliga perioder

Det kan se ut så här också

 Ändra uppgifterna och gör en ny prognos

 Skriv ut pensionsammansättning

 Visa som diagram

Visa beräknad slutlön

Visa brytpunkt för statlig skatt

Visa brytpunkt för värnskatt

Visa belopp

 Visa som tabell

Visa utbetalningsperioder som ålder

Visa utbetalningsperioder som kalendertid

Visa detaljer för samtliga perioder

Ålder	Allmän pension	Tjänstepension	Privat pension	Totalt före skatt	
apr 2023 tom. mar 2028	15 000	4 200	300	19 500	
apr 2028 tom. mar 2032	15 000	700	300	16 000	
apr 2032 och livet ut	15 000	700	0	15 700	

Värden som använts för denna prognos

Löneutveckling: 0,00 %

Avkastning: 2,10 %

Beräknad slutlön: 25 700 kr/mån

Hur blir det för Medel-Terese?

Lön 28 000 kr/månad

Jobbar i kommunen

Mest heltid

Två barn

Förväntat pension enligt prognosen

- Allmän Tjänstep Totalt
- **61 år** 9 500 2 300 **11 800**

Ålder	Allmän pension	Tjänstepension	Privat pension	Totalt före skatt
61 år, 0 mån	9 500	2 300	0	11 800
65 år, 0 mån	9 800	2 300	0	12 100

- **65 år** 12 300 2 900 **15 200**

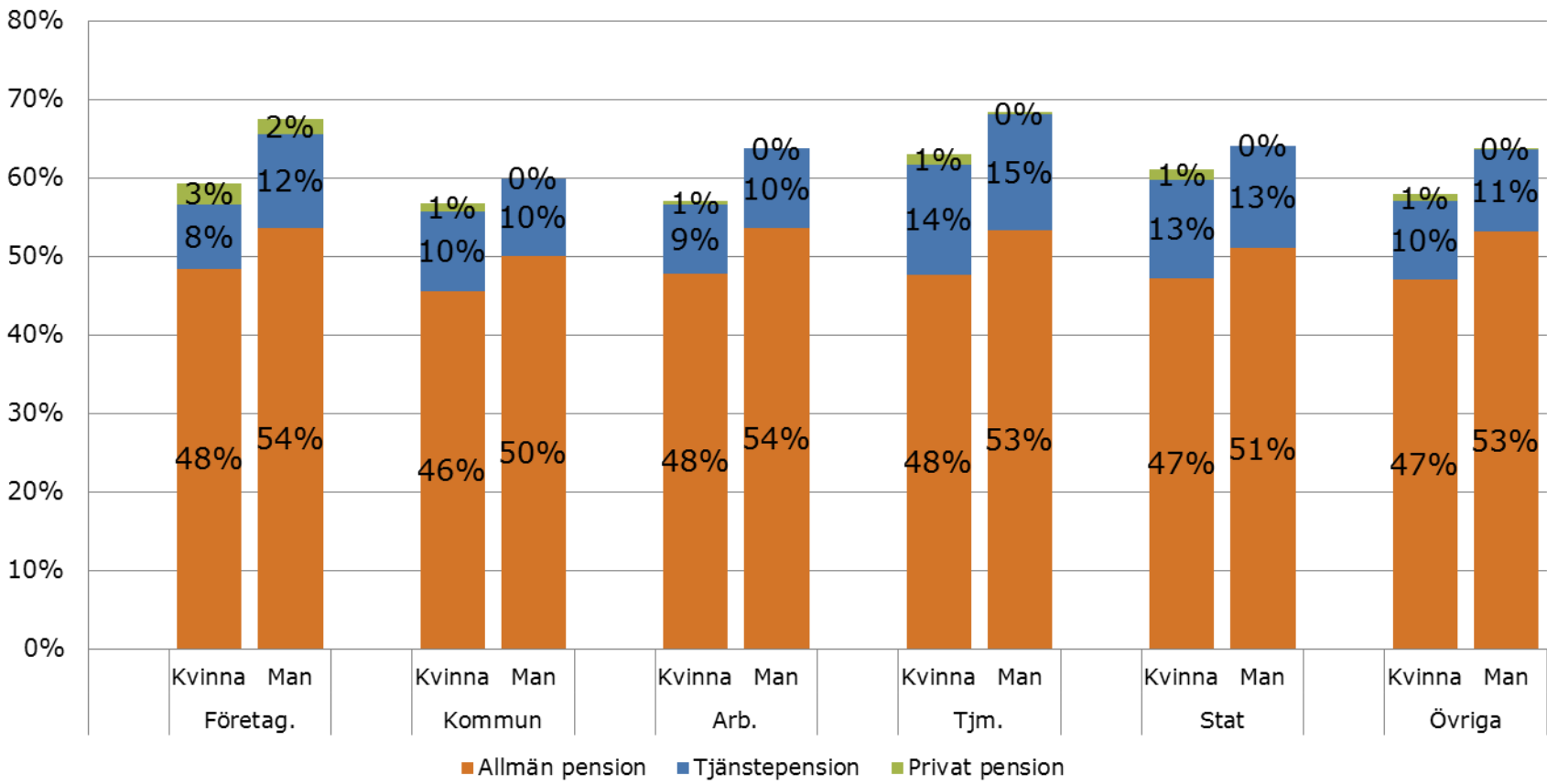
Ålder	Allmän pension	Tjänstepension	Privat pension	Totalt före skatt
65 år, 0 mån och livet ut	12 300	2 900	0	15 200

- **67 år** 13 300 3 200 **16 500**

Ålder	Allmän pension	Tjänstepension	Privat pension	Totalt före skatt
67 år, 0 månader	13 300	3 200	0	16 500

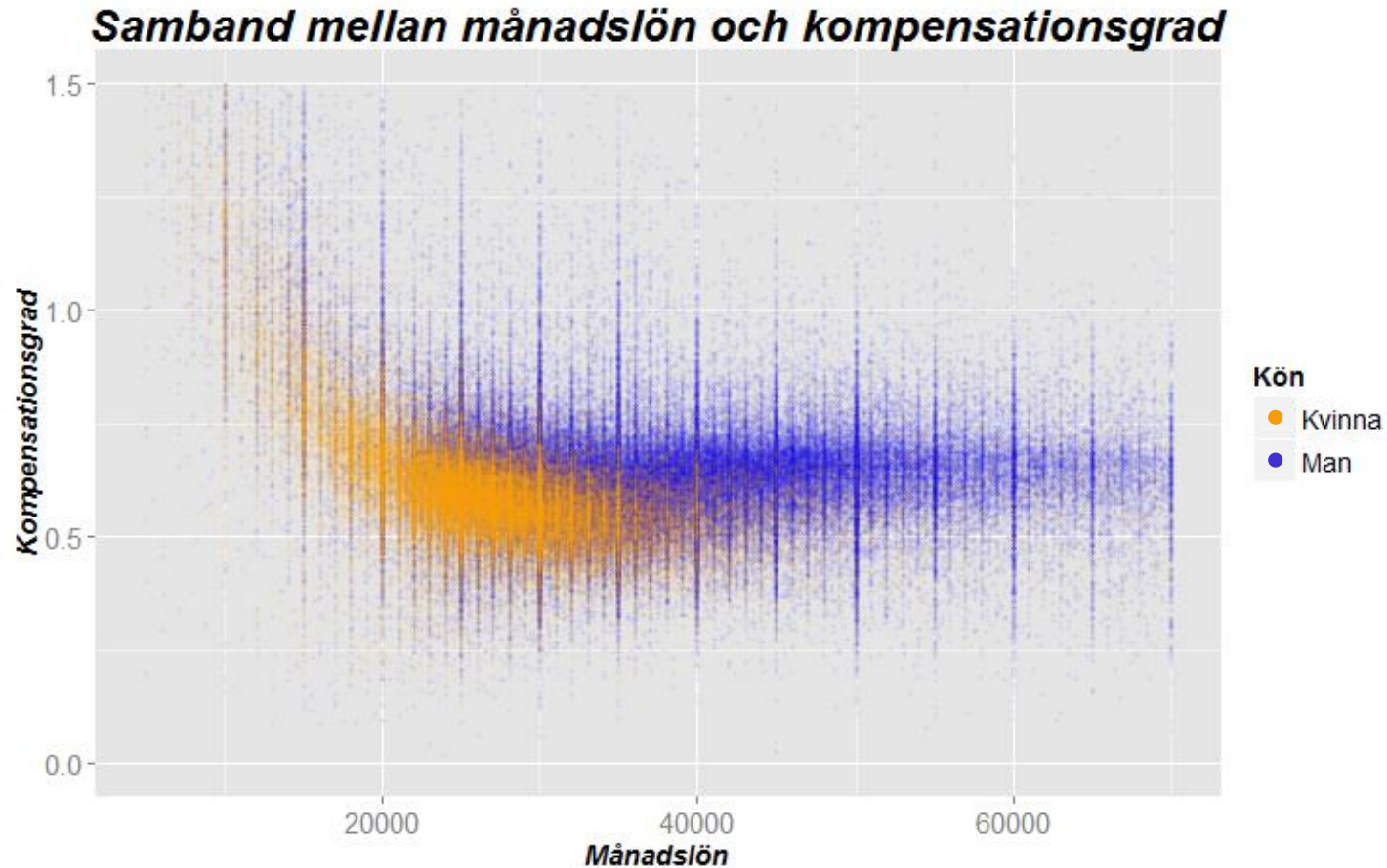
Normal lön ger ca 60 procent i kompensationsgrad

Median av kompensationsgraden
Födda 1951-1959 - Lön mellan 25'-30'

Kompensationsgraden har mycket stor variation

Därför extremt viktigt att göra individuell pensionsprognos!

Det är inte sista lönen som avgör...

Lotta lärare

42 år, 30 000 kr i lön

Lottas livsval 1

- Börja jobba sent
- Många år med deltid
- Utan tjänstepension
- Gå i pension tidigt

45%

av slutlön

Pension

13 500 kr/månad

Gå in på
Minpension.se
och kolla hur stor
din egen pension blir

60%

av slutlön

Pension

18 000 kr/månad

Lottas livsval 2

- Börja jobba tidigt
- Många år med heltid
- Med tjänstepension
- Sluta jobba sent i livet

Man behöver inte ha alla rätt

Bra för pensionen

Tidig inträdesålder

Ha tjänstepension

Bra löneutveckling

Jobba länge

Bra värdeutveckling

Sparutrymme

Låga kostnader

Mindre bra

Sen inträdesålder

Svart jobb

Inte tjänstepension

Sjukdom

Arbetslöshet

Sluta tidigt

Dyrbar livsstil

Det är alldeles för lite pengar!

- 1. Se i prognosen vad som händer om du jobbar längre upp i åren.
- 2. Ta reda på om du har rätt till bostadstillägg
- Fundera på hur efterlevandeskydd till dina anhöriga påverkar din pension.

Många har rätt till bostadstillägg

PENSIONS MYNDIGHETEN

Sök på Pensionsmyndigheten

Ange sökord

Fondsök

Logga in på Dina pensionssidor

- Välj inloggning -

Spara till pension | Gå i pension | För pensionärer | Dina pensionssidor | Statistik och publikationer | Om Pensionsmyndigheten

För pensionärer

Ekonomiskt stöd till pensionärer

Bostadstillägg till pensionärer

Innan du ansöker om Bostadstillägg

Beräkna bostadstillägg

PRELIMINÄR BERÄKNING AV BOSTADSTILLÄGG

Preliminär beräkning av bostadstillägg

Obs! På frågan "Hur ser ditt familjeförhållande ut?" blir beräkningen fel om du väljer "Gift, sambo eller registrerad partner" i kombination med "men lever åtskilda". Välj "Bor ensam" för att få rätt beräkning.

Om du har en arbetsinkomst eller inkomst av näringsverksamhet ska du dra av 24 000 kronor från årsbeloppet innan du lägger in årsbeloppet i beräkningen.

Personliga uppgifter | Boendekostnader | Ekonomiska uppgifter | Resultat & sammanställning

Först behöver vi veta lite om dig...

Hur ser ditt familjeförhållande ut? [Förklaring](#)

Bor ensam

Gift, sambo eller registrerad partner

Delar bostad med någon annan

Vilken slags pension får du? [Förklaring](#)

Jag får ålderspension

Jag får änkepension

Jag får sjuk- eller aktivitetsersättning

Jag får utländsk pension

Hur bor du? [Förklaring](#)

Hyrd bostad

Bostadsrätt

Gå i pension – här måste du ansöka

Allmän pension – här måste du höra av dig när du vill börja ta ut din pension-går att ändra sig

PENSIONS MYNDIGHETEN
Ansökan om allmän pension
- om du är bosatt i Sverige
Svenska banketten till Pensionsmyndigheten, 639 89 Östersund 1 (2)

1. Namn och familjeförhållande
Förnamn och efternamn: [Blank]
Födelsedatum: [Blank] Födelseort: [Blank]
Personnummer: [Blank]

2. Hur vill du ta ut din pension?
Inkomst: [Blank] Önskad pension: [Blank]
Jag vill att uttaget ska gå till: [Blank]

3. Hur vill du att dina premiepensioner ska förvaltas?
Förvaltningsform: [Blank]

4. Ansöker du om efterlevandepension eller försäkringspension?
Läs i informationen till banketten vad det innebär.

5. Kompletterande uppgifter som kan påverka din pension
Har du varit eller arbetat utomlands? [Blank]
Har du betalat svensk sjukmansskatt före år 1974? [Blank]

6. Kommer du att ha andra skattepliktiga inkomster?
[Blank]

7. Till vilket konto vill du ha din pension?
Kontonummer: [Blank]

8. Underskrift
Namn: [Blank]
Adress: [Blank]

Tjänstepension kommer automatiskt

Vill du inte ha tjänstepensionen från 65 års ålder så måste du höra av dig,

- både om du vill ha den tidigare och om du vill vänta
- du måste välja uttagstid innan du börjar ta ut pensionen annars går de inte att ändra.

Ta reda på vilken skatt du får!

Lön eller pension 20 000 kr/ mån

	Kvar i plånboken efter skatt	Procent skatt
Pension före det år du fyller 66	14 245	29 %
Pension från det år du fyller 66	15 203	24 %
Lön före det år du fyller 66	15 803	21 %
Lön från det år du fyller 66	17 403	13 %
<i>Skillnad högst/lägst</i>	<i>3 158 kr/mån</i>	

Om du flyttar utomlands

- **Garantipension** – bara inom EU, Norge och några till länder.
- **Bostadstillägg** bara i Sverige
- **Äldreförsörjningsstöd** bara i Sverige.
- Alla andra pensioner tar du med dig dit du vill

Mer hjälp finns här!

Är det ditt första besök på Minpension.se? Klicka här för mer info!

Kundtjänst

Kontakta oss - vi hjälper gärna till!

Dags att gå i pension

Steg-för-steg-hjälp att gå i pension

#Minpensionspodden

Lyssna på Minpensionspodden i din dator

Summering

Vi lever en femtedel av vårt liv som pensionärer – det motsvarar halva yrkeslivet

Motsvarande en fjärdedel av lönen går till pensionen

Inträdesålder, utträdesåldern, lönen, tjänstepensionen och eget sparande (inkl. amortering) styr pensionen

Skaffa dig bilden av din egen pension. Se dina siffror och gör en prognos på Minpension.se

Det finns skydd – men man måste söka dem själv

